

VERŠELIŲ KOLIBAKTERIOZĖS EPIZOOTOLOGINIAI TYRIMAI ŪKIUOSE IR VAKCINOS PARUOŠIMAS ŠIOS LIGOS PROFILAKTIKAI

Justinas Dobilas, Leonas Barzelis,
Lietuvos veterinarijos institutas

Santrauka. Bakteriologiniais tyrimais nustatėme, kad ūkių fermose veršeliai dažniausiai serga keliomis užkrečiamomis ligomis, būtent, kolibakterioze, salmonelioze, kartais ir pasterelioze. Tačiau pirminė ligos priežastis visada būna kolibakteriozė. Tiriamuosiuose ūkiuose kolibakterioze sirgo nuo 1-2 dienų iki 1 mėn. amžiaus veršeliai. Kritę veršeliai, iš kurių vidaus organų buvo išskirtos *E. coli* bakterijų kultūros, priklausė 7 Lietuvos rajonų, t. y. Akmenės, Plungės, Šiaulių, Kaišiadorių, Kupiškio, Panevėžio ir Zarasų žemės ūkio bendrovėms ir ūkininkams.

Vakcinų gamybai atrinktos, inventorizuotos ir Lietuvos veterinarijos instituto Bakteriologijos ir parazitologijos banke laikomos *E. coli* kultūros, kurių inventoriniai numeriai 132,186, 235,239 ir 240. Daugelį kartų (11-16 kartų ir daugiau) persėtos išskirtos kultūros pasižymėjo pastoviomis morfologinėmis, biocheminėmis, antigeninėmis ir imunogeninėmis savybėmis. Jos polivalentinės, turinčios adhezyvius antigenus - K88, K99, 987P, F41 ir A20. Per 1995-1996 m. paruošta vakcinos, inaktyvuotos veršelių kolibakteriozei, gamybos iš šių *E. coli* kamienų technologija, o pagamintos eksperimentinės vakcinos efektyvumas iširtas imunizuojant baltąsias peles.

Reikšminiai žodžiai: epizootologiniai tyrimai, diagnostika, bandomieji gyvulėliai, veršeliai, specifinė profilaktika, imunitetas.